

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorvm

VD16 B 5530

Sextum Dubium. An sonitus campanarum, maleficorum, sagarum, dæmonu[m]q[ue] conatus impediatur, ne grandine, tempestatibus, ac alijs modis frugibus, seminibus, & vineis, nocumentum inferant, vt ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

amici & sanguine iuncti, qui priuatim pro eis orant, sacrificia offerunt, vel curant offerre, & satisfactoria opera exercent.

Sextum Dubium. *An sonitus campanarum, maleficorum, sagarum, demonūq; conatus impediāt, ne grandine, tempestatibus, ac alijs modis frugibus, seminibus, & vineis nocumentum inferant, ut vtriusq; sexus homines huius scēta fatentur, & vnde talis virtus sit?*

DE antiquitate, nec non laudabili ac necessario campanarum in Ecclesia vsu, legendi sunt Anthonius Monchiacenus, Demochares in lib. de obseruanda Missarum celebratione cap. 13. Guilhelmus Durandus in Rationali diuinorum officiorum, libror. cap. 4. Petrus Messia in Sylua variæ lectionis parte 2. cap. 9. Ioannes Andreas & Hostiensis in cap. 1. de offic. custodis. Authorem campanarum Vergilius Polydorus lib. 3. de inuentor. rerum, cap. vltimo, vult latere, licet inuentum non sit nouum, cū vsus earum fuerit tempore Moyse, teste Iosepho lib. 3. Antiquitatum. Apud Christianos quidam tradunt primum institutorem fuisse Paulinum Nolanum Episcopum, virum sanctitate & eruditione clarum; in cuius rei confirmationem maximè ipsa nominis notatio facit.

Dici.

Dicitur enim campana à Campaniæ regione, vt attestantur Ioan. Andr. & Durandus, & minora vasa nolæ à ciuitate Nolana quæ est in Campania. Vt imur campanis ad laudandum Deum, congregandum Clerum in Ecclesia, vocandum populum ad diuina, concitandum deuotionem in populo, ad fugandas tempestates, & exterrendos hostes. Dum campanæ sonantur, pelluntur infidiæ inimici, fragor grandinum, impetus tempestatum, percussio fulminum, & infesta tonitrua temperantur. Saluberrimum campanarum apud Christianos vsum, tubæ argenteæ in veteri testamento significabant, in quarum locum in nostra Ecclesia campanæ successerunt. Vtebantur enim tubis argenteis tempore Moysis, Num. 10. ad collectionem populi, & in sacrificijs, dum hostias offerrent, vt memoria eorum esset coram Domino Deo, & cum ad bellum exirent, clangebant vluantibus tubis, & sic memor eorum Dominus eruebat de manibus inimicorum. Hinc etiam festa peculiaria clangorem tubarum habebant, quibus, præ cæteris clangoribus tubarum insistebant, ad præparandum populum, ad laudandum Deum, & reuocandum in memoriam beneficia & munera diuina: tantumq; Domino Deo clangor tubarum placebat, vt mediante earum sonitu, antè arcam fœderis muros Iericho, quibus cingebatur, aduersantium exercitus cadere fecerit.

*Ioseph. lib.
3. Antiq.
cap. 15.*

*Num. 29.
Leuit. 23.
Sophon. 1.*

Mi-

Mirum ergo nemini videatur, quod mirabiles etiam sint effectus campanarum, quæ sine dubio Spiritus Sancti inspiratione inducuntur sunt. Efficit autem benedictio, ut quod arte & metalli natura fieri non potest, per verbum & orationem sanctificatum mirabiliter operetur, ex diuina dispositione. Neque velim ut quis hinc moueat, quod Calvinus, Brentius, alijque eius farinae calumniantur, nos campanas baptizare: hoc enim apud doctos inauditum est, licet rudes ex plebe sic communiter loquantur. Benedicuntur enim campanæ, iuxta ritum in Pontificali præscriptum; verum de Baptismo ne verbo quidem fit mentio, ut rectissimè Cardinal. Hosius lib. 5. in confutatione prolegomenon Brentij asserit. Quantam virtutem benedictiones in huiusmodi creaturis obtineant, qui voluerit, videat Thomam VValdensem in lib. de sacramentalibus, à cap. 166. His accedit quod dum campanæ pulsantur, fidelium mentes in DEVM mouentur, eius auxilium contra inimicorum insultus implorant, Guilhelm. Parisiensis in lib. de legibus, fol. 44. colum. 1. asserit rectè, quod campanæ sortiantur virtutem arceudi fulgura, tēpestates & similia ex sua consecratione. Quæ tamen non fiunt nisi virtute creatoris, à quo petitur, ut arceat fulgura, tonitrua, & cætera. Sicut enim regale signum & sigillum deferentes securos efficit eos, ne

iacu-

*Campanas
non bapti-
zari, sed
benedici.*

iacturam & nocumentum patiantur à subdi-
tis regis, & hoc non sua virtute, sed potestate
regia & voluntate: Sic Campana non ex vir-
tute aliqua, quæ ei insit, sed omnipotentis po-
testate & voluntate protegit & defendit loca,
in quibus eius sonus auditur, ab aduersitati-
bus & incommodis aëreis. Qua de caussa ma-
leficorum conatus infringitur, & Dæmonis
cooperatio impeditur ad pulsum campanæ,
quando sonus auditur ab eis, vt eorum con-
fessionibus didicimus, & ideo campanas pul-
santes vocant communiter in sua schola, canes
latrantes. Sylua variæ lectionis, & nonnulli
alij causam etiam naturalem reddunt, quare
sonitu campanarum tempestates sedentur, &
temperentur. Motus enim pulsationis aërem
rariorem facit, & densitatem materiæ disper-
git: vnde sequitur dissolutio & moderatio
meteorologicorum, quæ in regione aëris ex
concretione materiæ elementaris generantur.
Dæmones autem naturalium rerum muta-
tionibus suas operationes admiscunt, atque ef-
fectus naturalium causarum subtilitate ope-
rationis, & peruersitate voluntatis, DEO per-
mittente, in interitum rerum ad humanam
salutem productarum, dirigunt. Ex his, vt ad
propositum reuertar, patet veram esse confes-
sionem maleficorum & sagarum, qua asse-
runt campanarum sonitum, eorum conatus
frequenter impedire, ne valeant pessima con-
glia

glia

filia in conciliabulis proposita, In effectum deducere: Atq; hoc argumentum plurimum confirmat fideles in fide, dum cognoscunt diabolum cum sua cohorte, instituta pro fidei nostræ promotione abhorre: corroborat etiam Catholicorum animos, vt quod iuxta maiorem suorum antiquissimam traditionem hucusque magno fructu fecerunt, cum maiori feruore facere continuent.

Hic ad maiorem prædictorum illustrationem duo sensibilia exempla addere vtile visum est. Vnum narat Paulus Grillandus lib. 2. de Sortilegijs q. 7. num. 30. quod contigit Anno Domini 1524. mense Decemb. dum ipse esset in quodam castro monasterij S. Pauli, Romæ, in regione Sabinensi, ad instantiam Abbatis, dicti monasterij, vbi examinavit maleficas incarceratas, ex quibus vna fuit, quæ cum deferretur à Dæmone suo, reuertendo à ludis in itinere, antequam peruenirent domum, dum esset vicina oppido patriæ suæ, audiuit pulsare campanam manè pro Aue Maria, sic Dæmon debuit eam deponere & discedere, quam deposuit statim iuxta ripam quandam, vbi erant spineta quædam, diluculo iuuenis quidam oppidi illius iturus pro negotijs in alium locum vicinum, visus est ab ea & cognitus, quem ipsa saga proprio nomine vocauit. Quam audiens iuuenis prima facie timuit aliquantulum, sed videns postea mulierem ipsam, quæ semi-nuda

nuda erat, & crinibus sparsis de capite pendentibus, magis obstupuit, nec audebat ipsam accedere. Nihilominus cum ipsa benignè rogaret, vt accederet, accessit, cumque eam cognosceret, interrogauit, cur ibi sola moraretur in ea forma. Cui illa dixit, quod tota illa nocte asellum suum, quem perdiderat, perquisierat, & non potuit inuenire. Cui iuuenis subridens, minusq; credens dixit. Hoc enim aliud sibi querit, quàm aselli inquisitio. Qui querit asellum, vadit cum socio, & non seminuda & scapillata. Aliud est quod quærebas, dixit ipse: dicas mihi veritatem, si vis quod te adiuuem. Vnde venis? vbi fuisti? quid facis hîc sola? quis te adduxit? dicas mihi omnia, si vis habere suffragium, & ero tibi securus & fidus. Tunc mulier satis pinguis & pulchra, cui nomen Lucretia, licet satis timeret sæuitiam viri & suorum consanguineorum, tamen confisa de iuuenis fide, ipsum prius rogauit summis precibus, ne cuiquam reuelaret factum, sed taceret, quod vellet ei pinguia munera dare. Sic iuuenis promisit, quod fidem seruare vellet. Tunc ipsa falsa est, quod ea nocte fuisset in ludis Beneuentanis, & dum esset in itinere, deterriturq; per aërem à magisterulo suo, audita pulsatione Campanæ pro Aue Maria, ipsam deposuerit in eodem loco, vbi sola & seminuda inueniebatur. Tunc iuuenis accessit ipsam, & iuuuit vt se vestiret & accommodaret

Bb

omnia,

omnia, & illam domum reduxit, nemine aduertente factum. Pro laboribus iuueni donauit par caligarum, biretum, camiliam, & partes casei, rogando iterum atque iterum, ne factum reuelaret, quod & promisit. Tacuit per aliquot menses: deinde nescitur quo spiritu, aut indignatione, aut lapsu iuuentutis ductus rem ipsam secreto modo nunc cum vno, deinde cum altero propalauit, adeo quod paulatim res deuenit ad notitiam curiæ. Vnde mulier ipsa capta, & cum alijs in carcerata fuit, & iuuenis ille vt testis omnia hæc medio iuramento deposuit, ita & ipsa post multa, quæ facinus suum diutius tergiuerfare non potuit, confessa est, & cum alijs vitam flammis finiuit. Alterum exemplum recentissimum est. Quidam Ioannes ex pago Salmenroer, sub Iurisdictione Reuerendissimi Domini nostri Archiepiscopi Treuirensis, Palatioli extremam mortis accepit sententiam, Anno Domini 1586. Iouis post Cinerum. Hic confessus etiam est præter alia, quod cum semel die Iouis in nocte in *Hegenroderheydt* cursui & congregationi interfuisset, & cursu perfecto concluderentur varia mala ab ipsis perpetranda, ita vt negotium præter expectationem protraheretur, dies appropinquauit, & opera tenebrarum pellebantur, & cum dictus Ioannes esset in reditu, campana pro Aue Maria pulsata est, & sic in suo prato cecidit statim in terram.

ram. In quo loco iam erat sua propria ancilla & famula, & herbas scœnumque colligebat ad pascendum vaccas. Quod cum famula vidisset, mirum in modum perterrita, dixit. Auuncule, vnde huc venis? Cui respondendo iniunxit silentium. Causam sui casus reiecit in pulsationem campanæ, qua audita hircus ipsum in terram deiecerat. Hoc factum non solum ex processu negotij per notarium subscripto, sed etiam ex relatione nobilis ac validi Domini Ioannis Zanth, vicedomini huius Ciuitatis, in veritate contigisse cognoui, qui utpote Officiatus Reuerendissimi nostri Archiepiscopi in præfectura Palatioli, plenam inquisitionem accepit super veritate. Deueniendum nunc ad solutionem argumentorum.

SOLVTIO ARGUMENTORVM.

PRIMUM Argumentum, ex cap. Episcopi, 26. question. 5. in quo hæc verba habentur. Illud etiam non est omittendum, quod quadam scelerata mulieres retrò post sathanam conuersæ, Demonum illusionibus & phantasmatibus seductæ, credunt se & profitentur cum Diana nocturnis horis, Dea paganorum, vel cum Herodiade, vel cum innumera multitudine mulierum, equitare super quasdam bestias, &